

Osallistuminen muslimin hautajaisiin

– Opas ei muslimeille –

Asumme monikulttuurisessa sekä moniuskonnollisessa yhteiskunnassa, joten on tärkeää oppia toistemme tavoista ja käytännön asioista. Kirjoituksen on tarkoitus tutustuttaa ei-muslimit niihin käytäntöihin mitä muslimit kohtaavat kuoleman yhteydessä. Tämä saattaa myös auttaa heitä, jotka haluavat ottaa osaa esimerkiksi muslimi ystävänsä tai sukulaista kohtaan tämän kuoltua ja osallistua hänen hautajaisiinsa, mutta eivät tiedä miten menetellä ja kuinka toimia näissä tilanteissa.

Kuoleman lähestyessä

Kun muslimi on lähellä kuolemaa, heidän, jotka ovat hänen lähellään odotetaan huolehtivan hänen tarpeistaan ja muistuttamaan Jumalan armosta ja anteeksiannosta. He saattavat lausua Koraanin jakeita ja kuoleva itse saattaa lukea rukouksiaan ääneen. Kuolevan viimeisten sanojen suositellaan olevan uskontunnustus, joka on usein lausuttu arabian kielellä huolimatta siitä, onko muslimi itse arabi vai ei. Se kuuluu seuraavasti: Äsh-hädu än-lää iläähä illal-laa wa äsh-hädu ännä Muhämmädän rasuullaah. Se tarkoittaa suomeksi: Todistan, että ei ole muuta palvomisen arvoista, kun Allaah (Jumala) ja todistan, että Muhammad on Allaahin Lähettiläs. Näiden sanojen sanomiseen ei kuitenkaan tule tietenkään pakottaa vaan se on kehoitus, joka perustuu islamin perimätietoon. Henkilön viimeisten hetkien tulisi olla mahdollisimman rauhalliset ja läsnäolijoiden tulisi tukea ja auttaa kuolevaa kaikissa mahdollisissa asioissa.

Kuoleman saavuttua

Kuoleman saavuttua läsnäolijoita kehoitetaan pysymään mahdollisimman rauhallisina ja tekemään rukouspyyntöjä kuolleelle. Hyvin pian tästä olisi syytä aloittaa hautajaisten valmistelu, sillä muslimin olisi ihanteellista päästä hautaan jopa samana päivänä, jos vain mahdollista. Suru on luonnollinen asia, jonka jokainen kokee läheisen kuoltua ja itkeminen on sallittua. Jokaisen tulisi kuitenkin pyrkiä olemaan kärsivällinen ja muistaa, että Jumala on Hän, joka antaa elämän ja ottaa sen myös takaisin, silloin kun Hän on niin päättänyt. Meillä ihmisillä ei ole oikeutta kyseenalaistaan Hänen päätöksiään ja viisauttaan.

Hautajaiset

Ihmisen menehtyminen ei ole vain perheen menetys vaan koko muslimiyhteisön menetys. Tästä syystä on hyvin tavanomaista, että jopa ihmiset, jotka eivät tunteneet vainajaa ottavat osaa hautajaisiin. Itseasiassa se on erittäin suositeltava teko islamissa, osoittaakseen yhteisöllisyyttä sosiaalisesta, henkilökohtaisesta ja hengellisestä näkökulmasta.

Muslimit pyrkivät hautaamaan kuolleen mahdollisimman pian kuoleman jälkeen. Vainajan tulee olla koko ajan peitettynä. Ruumiinavaus on islamissa kielletty asia, josta useimmiten omaiset kieltäytyvät. Suomessa kuitenkin viranomaisilla on siihen omat määräykset, jotka saattavat aiheuttaa lisähuolia omaisille. Islamin oppien mukaan vainajan sielu on läsnä ruumiissa mutta ei samalla tavalla kuin eläessään ja

näin vainaja tuntee myös kipua ja tuskaa, jos ruumis avataan. Jos avaus kuitenkin on viranomaisten määräämä, toivottavaa on, että avauksen aikana intiimit osat peitetään (naisilla olkapäistä polveen ja miehillä lantiosta polviin) niin hyvin kuin mahdollista tai vähintäänkin alapään alue. Patologin olisi hyvä olla samaa sukupuolta kuin vainaja itse.

Hautukseen valmistaminen tapahtuu seuraavasti. Vainajalle tulee suorittaa islamin mukainen rituaalipesu, jonka vain toinen muslimi(/muslimit) voi hänelle suorittaa. Pesijöiden tulee olla vainajan kanssa samaa sukupuolta, ellei ole kyse vaimosta tai aviomiestä. Pesun aikana tulee huolehtia koko ajan vainajan intimitetin suojaamisesta. Pesu sisältää saman rituaalisen pesun, jonka muslimi suorittaa rukousta varten. Pesun jälkeen ruumis kuivataan ja hänet asetetaan käärinliinoihin. Suomessa useimmiten hautaus tapahtuu arkussa mutta muualla päin maailmaan muslimit haudataan ilman arkkua. Hautaus, ruumiin laskeminen hautaan tapahtuu myös muslimien taholta, jotka voivat olla vainajan muslimi lähisukulaisia tai yhteisön jäseniä. Hautausrukous on rituaalinen rukous, jonka muslimit suorittavat joko moskeijassa tai hautausmaalla siihen sopivalla paikalla. Itse haudalla ei rukoilla mutta tehdään rukouspyyntöjä.

Etikettisääntöjä

On syytä ottaa huomioon eräitä etikettisääntöjä osallistuessa muslimin hautajaisiin. Yleisesti ottaen islamin uskonnossa naiset eivät osallistu hautajaisiin. Jos he osallistuvat, heidän ei tule sekoittautua miesten keskelle vaan pysyttäytyä taka-alalla. Jos ei-muslimi naiset haluavat osallistua hautajaisiin, heidän tulisi huomioida seikkoja vaatetuksessaan. Ei ole soveliasta pukeutua paljastaviin vaatteisiin. Tämä tarkoittaa, että hameen tai housujen tulisi olla nilkkaan asti peittäviä ja paitojen hihojen tulisi yltää ranteisiin saakka. Vaatteiden ei tulisi olla tiukkoja tai läpinäkyviä ja rintakehä tulisi olla peitettynä kaulaan saakka. Naiset voivat peittää päänsä huivilla. Jos naiset osallistuvat hautausrukoukseen, joka suoritetaan moskeijassa tai rukoustilassa, tulee heidän poistaa kenkensä ja huolehtia, että jaloissa on puhtaat siistit sukat. Korrektia on myös peittää päänsä huivilla rukoustilassa.

Hautausrukous

Itse hautausrukous suoritetaan imaamin johdolla. Seurakunta muodostaa rivin tai rivejä vainajan arkun taakse. Rukous suoritetaan vainajan vuoksi ei vainajalle. Rukouksen jälkeen arkkua kuljetetaan olkapäiltä olkapäille kahden rivin välillä hautauskohden (jos rukous tapahtuu hautausmaalla). Vierailijat seuraavat arkkua kantavia heidän perässään eikä arkun edessä. Useimmiten omaiset laskevat vainajan hautaan. Laskemisen jälkeen hautaus täytetään. Imaami sanoo viimeisiä rukouspyyntöjä haudan vierellä ja tämän jälkeen seurakunta poistuu paikalta. Jäljelle jää usein lähisukulaiset ja he, jotka haluavat ottaa osaa omaisten suruun ja menetykseen.

Surun ilmaisu ja kuinka se osoitetaan, on hyvin riippuvaista ihmisten kulttuurisista vaikutuksista eikä suinkaan aina islamin oppien mukaista. Nämä ylläolevat neuvot ovat yleisiä neuvoja, jotka pätevät yleisimmissä islamilaisissa hautajaismenoissa. Jos näistä neuvoista huolimatta jotain jäi epäselväksi tai on kysyttävää, voitte ottaa yhteyttä sivuston ylläpitoon tai kysyä vainajan omaisilta tai tuttavilta lisäneuvoja.

